

శ్రీః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీమాన్ వేంకటనాథార్యః కవితార్కికకేసరీ ।

వేదాంతాచార్యవర్యో మే సన్నిధత్తాం సదా హృది ॥

శ్రీవణ్ణతకోప శ్రీవీరరాఘవ వేదాంత

యతీంద్ర మహాదేశికానాం కృతిషు

॥ శ్రీమదాదివణ్ణతవైరిగద్యం ॥

This document has been prepared by*

Sunder Kidambi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజమహాదేశికన్

His Holiness *śrīmad āṇḍavan* of *śrīraṅgam*

*This was typeset using skt, L^AT_EX, Itrans, and the **Tikanna** font. It is with reverence we acknowledge the help rendered by ***veda vāridhi* Sriman P. Ramanujan** of CDAC, Bangalore, who provided us with a clear text from an old and difficult-to-decipher document.

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

॥ శ్రీమదాదివణ్ణతవైరిగద్యం ॥

శ్రీశ్రీనివాసయతిశేఖరలబ్ధబోధం

శ్రీరంగనాథయతివర్యపదాబ్జభృంగం |

శ్రీవీరరాఘవమునిశ్రుతిమౌలిసూరి-

శ్రీనాథభక్తిభరితాశయమాశ్రయామః ॥

నమో వణ్ణతకోపాఖ్యగురవే యతిభూభృతే |

రామానుజార్యసిద్ధాంతనిర్ధారణపటీయనే ॥

జయ జయ దేశిక !

మహాదేశిక !

మహాయోగిధౌరేయ !

స్వామిఁ నిఖిల హరిదంత విఖ్యాత !

శ్రీమదాదివణ్ణతవైరి నామధేయ !

పరమపురుషచరణ నలినైకాంతజనసువిధేయ !

నిఖిలవిబుధ హృదయకమల సతతాధేయ !

దుర్వినీత కదర్థవిషయ వృత్తి కథకపరిషదసమాధేయ !

అధిజిగమిషిత ముక్తిపథ విబుధజన భాగధేయ !

అఖిల జగదుదయ విభవ విలయ నటన పటిమ ఘటిత నిఖిల నిగమ

నిచయ శిఖర పరిషదనవరత నిరత సతత విధుత దురిత వితతి

వితత సుకృత నికర సనకముఖ నిఖిల మునిజన హృదయ కమల

కుహర బిహరదమరవర హరిముఖసుర వినుత నరహరి చరణ
కమల యుగళ పరిచరణ నిరత !

అప్రతిమ నిజ మహిమగరిమ సమవలోకన సమయ సముదయదన-
వధిక భక్తి వివశ మునిజన పదనలిన వినతి చటుల నరపరిబృథ
వికట మకుట తటఘటిత మణిగణ కిరణ నికర నీరాజిత !

అనుపమ శమ దమ ముఖ ప్రగుణ గుణభూషణ సమలంకృత !

అవిరత నిజసంరాధన సమృద్ధి సముత్కంఠిత హృదయ సదకుంఠ
మహిమ పైకుంఠ నృకంఠీరవ కంఠోచ్చారిత ప్రేషమనూచ్చారణ
మహిమ సమధిగత సకల సంయమి సార్వభౌమ భావ సముద్భా-
సిత !

అపరిమిత ప్రమోద భరభరిత హృదయ సాయం సమయ నటన
ప్రకట పాటన ఘటిత మృడమకుటతట విలుతదుడు పరిబృథ
నిస్సరదమృతరస పరిష్వంగ విలసదతి బహుళ హరిచరణ
తరంగిణీ పయఃపూర తరంగ సంగ డంబర విడంబక నిజ ఫణితి
విరాజిత !

అనవరత దూరీకృత దురిత సూరిభవదనఘ శారీరక నిపుణ
సూరీడిత చరణ గౌరీపతి విభవ దూరీకృతి నిపుణ భేరీ నినాద
కర నారీజన విజయ కారీక్షుచర మదహారీరిత మహిత హారీతక
శుకవచోరీతి సరణి సుపారీణ చటుల చకోరి శశికర సమూరికృత
వచన !

శీతోదక ప్రస్పృమర వాతోద్దలచ్చరజల జాతోద్గలి౯ మధురస
జాతోపమ ప్రతికవి చేతోదర ప్రదర సభూతోల్లస౯ నిజకవితా
తోషితాఖిల నత భూతోర్జితావన పరిభూతోన్మదాసురగణ
జాతో త్కనజ్జలనిధి జాతో త్సుకాశయ సువినీతోక్ల౯ప్తి రచన !

చిరకలిత నానావిధ దురితపీనాత్మక దురభిమానాలయ విమల
మానాద్యఖిలధనలూనానఘ బుధవితానభిమత నయహీనార్థ
గుణహీనానవరత విదూనాగమశిఖ విమానాఖిల మునివిమానా-
కలన పరజైనావళి కలిత నానావిధ కలహ జిష్టో !

శ్రీకాముక విముఖ ధీకాటవ కలుష లోకాయతిక మత కోకావలి సతత
శోకాకలన విధి రాకా శశి సదృగనేకార్జిత విధి పినాకాధిప వినుతి
మూకాయిత విధుత నాకానుభవ రుచి భేకానిశ వినత లోకాశుభ-
భిదలోకాన్విత భగవదేకాంతి సుకృత విపాకాయిత జనన !

అనితర నృసామాన్య మహిమగ సీమాగమ నిపుణ ధీమానిత నిగమ
సామాన్య పరిసుత నామాఖిలపన సుభూమాభియుత చిత్త
ధామావలి సదృశ ధామాన్విత జలధి జామాత్మ గుణనుతి కామా
విఘటక కౌమారీమత వచోమానక కుమతి భీమాత్మ మతికృత
వైమానిక మహిత ధీమాన శమన గతి సోమానన సుభగ !

భగవద్ భాష్యకార సంప్రదాయ పదపీ ధురంధర చతుస్సప్తతి పీఠాధిప
శ్రీమద్వైష్ణవ భూభృన్మండల సమభ్యర్చిత నిజాంఘ్రి పంకేరుహ !

అఖండల భూమండల కంటక సముద్ధండ పాషండ ద్రుమ
షండ ఖండన ప్రచండ త్రిదండ ప్రకాండ కృత మండన నిజ
భుజదండ !

నిజనగర నిబిడ దేవతాంతరనిలయ సంబాధ సంకట ప్రశమన
పరితోషిత హృదయ శరమథన మునిపుంగవ దత్త శ్రీమన్నృ-
సింహ మఠాధిపత్య నిర్వహణ చిహ్నా హంసముద్రా పరిశోభిత
కరకమల !

శ్రీరంగ యదుగిరి కురుకాపురీ ప్రముఖ దివ్యస్థల ప్రతిష్ఠాపిత నిగ-
మాంతగురు సన్నిధి సమవలోకన సంజాత హర్ష నిఖిల శ్రీవైష్ణవ
భూభృన్మండల వితీర్ణ భగవద్రామానుజ సంప్రదాయ ప్రతిష్ఠాప-
కాచార్య బిరుదావలీ సముద్భాసిత !

నిజ చరణ నలిన సంశ్రిత వైదిక సార్వభౌమ విద్వదగ్రేసర విరచిత
స్మృతిరత్నాకర సుధీవిలోచన దశనిర్ణయ ప్రముఖ ధర్మశాస్త్ర
విషయ గ్రంథజాత మూలక నిత్య నైమిత్తిక కామ్యకర్మానుష్ఠే-
యత్వ ప్రకార వివేక లాభ జనిత సంతోష జలధి సమజ్జన సజ్జన
కలిత నుతి వచన ముఖరిత దశదిశావకాశ !

నిగమ మకుట పరిషదతి నిగూఢార్థ తత్వప్రకాశన సముద్యుక్త
సంధ్యావందనభాష్య సత్సంప్రదాయసార భాష్యోల్లాస ప్రముఖ
షష్ఠి ప్రబంధ నిర్మాణ చతుర సముదగ్ర తపో మహిమ సమధిగత
నిస్తుల ప్రభావ దుష్ప్రేక్ష నిజరూప సముల్లసిత శ్రీమన్నారాయణ
సంయమి సార్వభౌమ పరిచరిత పదకమల !

కమల నయన చరణ నలిన ప్రపదన మహిమ ప్రకటన ప్రకట పాటవ
నిఖిల నిగమ సంకట ప్రశమన పటు విశంకట ధిషణ వేంకటనాథ
సార్వభౌమ ప్రభృత్యనుమోదిత భగవద్ భాష్యకార పరిగృహీత
భగవచ్ఛాస్త్ర చోదిత విష్ణు ధర్మార్థ మరాధిపత్య సామ్రాజ్య లక్ష్మీ
సంలక్షిత!

కన్యా జ్యేష్ఠా భావిత నిజజన సంతోషిత సకల యోగిజన !

అనవరత కలిత నిరతిశయ శ్రద్ధావిశేష ప్రకృష్టక సంరాధనప్రీత భగవన్
నరహారి కరుణా పరివాహ లంభిత నిస్సీమోద్దామ పైభవ !

అతి కుహక బాహ్య కథక కుల రంభావన నిర్మథన గంధసింధుర
భగవద్రామానుజ సంయమి సార్వభౌమ విజయస్థాన భూత
యదుశిఖరి శిఖర శేఖర భగవన్నారాయణ దివ్య మందిర పరి-
ష్కార భావ విలసదభ్రంకష వివిధ విచిత్ర దర్శనీయ స్ఫాటిక ప్రతి-
మోద్భాసిత గోపుర ప్రాకార నికర నిర్మాణ ప్రయాస ప్రహర్షిత
పరమైకాంతి పరిషదసకృదుప గీయమాన నిరుపమ యశోవితతి
ముక్తాసర భూషిత దిక్కుందరీ మణిగణ !

ప్రభాతసమయవత్ భువనజాతోల్లాసక !
 ప్రసూననికరవత్ భ్రమరహిత !
 ప్రమాణస్వరూపవత్ సదర్థసాధన భావవిధుర !
 ప్రకాశవత్ పరమత మోహ నివర్తక !
 ప్రయాజవత్ శేష్యుపకారభావలసిత !
 ప్రాణవత్ స్వాధీనసర్వకరణక !
 ప్రాణపాదవత్ ఇంద్రియగ్రామ వైభవ నిరసక !
 ప్రకరణవత్ స్వసాన్నిధ్యవ్యక్త దిక్పాబల్యక !
 వ్యాకరణాధికరణవత్ సాధుశబ్ద ప్రామాణ్య ప్రసాధనపర !
 వ్యాకరణవత్ నానాదేశ పురుష ప్రత్యయ కారకాఖ్యాత నామ-
 గుణక !
 టకారాద్యనుబంధవదాగమ భావవ్యంజక !
 అనేకాల్పవత్ సర్వదేశ భావావహ !
 న్యాయశాస్త్రవత్ భూయోదర్శన వ్యాప్త్యుపాధివాదశోభిత !
 వ్యాప్తివాదవత్ సాకల్య లక్షణ విరాజిత !
 మీమాంసా శాస్త్రవత్ అపూర్వార్థసాధన నిపుణ !
 ప్రోక్షణ్యధికరణవత్ ప్రకటిత యోగోత్కర్ష !
 శారీరక శాస్త్రవత్ ఉపనిషత్ అభిమతార్థ ప్రతిపాదన ధుర్వహ !
 జన్మాద్యధికరణవత్ బ్రహ్మలక్షణ విచార తత్పర !
 మహాభారతవత్ ప్రథిత ధర్మజాత వైభవ !
 రామాయణవత్ ప్రపంచిత భూతనయాశయ !
 భాగవతవత్ అక్రూర వచనోత్కర్ష శోభిత !

విష్ణుపురాణవత్ వినత ప్రహ్లాద జనక దాన ప్రకాశక !
 ఉత్తమ పురుష లోచనవత్ శ్రుత్యంత విశ్రాంత !
 చతుర్ముఖవత్ అనవరత సత్యాసక్త !
 యక్షాధ్యక్షవత్ ప్రకటిత సర్వజ్ఞ భావ !
 మహేంద్రవత్ విపులామర హితప్రవృత్త !
 కుహనా మత్స్యవత్ నిఖిలనిగమనానాయాసశోభిత !
 కూర్మవత్ మందరాగధర !
 మహావరాహవత్ సంశ్రిత విపులానందకారక !
 మాయామృగేంద్రవత్ సంశ్రితప్రహ్లాదక !
 వంచనావటువత్ ప్రథిత రసాభిలాష !
 భార్గవవత్ విపులాధి పాపహతి దక్ష !
 దాశరథివత్ ప్రబల భూతదయానుకంప !
 హాలధరవత్ హాలపరాజిత పరమహిమక !
 మాయాగోపవత్ విహిత ధర్మజాతాదర !
 కల్కివత్ కలి గతి భంగ కారక !
 వకుళభూషణ మునిపుంగవవత్ పరమ హితకారి భావోల్లాసిత భగవత్
 భాష్యకారవత్ లక్ష్మణార్య భావావహా !
 త్రయ్యంతగురువత్ అనంతసూరి ప్రమోద జనక !
 ద్విజరాజ భావోల్లాసితత్వేఽపి భువనజాతోల్లాసక !
 లోకబంధుత్వేఽపి సదనుకూలస్వభావ !
 అనలాభిఖ్యత్వేఽపి సదాక్షయ సంవర్ధక !
 కవిత్వేఽపి గుర్వాదరణాన్విత !
 వినతానందనత్వేఽపి సముల్లాసితాహీనకుల !

క్షమాభ్యత్వైఽపి విపులాశారహిత !
 అచలస్వభావత్వైఽపి సదాగతి కుతూహల !
 బహుశాఖాధిగమ శోభితత్వైఽపి పల్లవాశ్లేష విధుర !
 సుమనస్త్యైఽపి విధుత మధుప సంగ !
 సర్వజ్ఞత్వైఽపి భవప్రత్యర్థిభూత !
 విబుధాధ్యక్షత్వైఽపి సపక్షీకృత క్షమాభ్యద్వర్గ !
 ఉదయ శిఖరి శిఖర శేఖర తరణి కిరణ పరిష్వంగ వికసదతి మృదుళ
 నళిన సదృశ నిజ చరణ యుగళ లసిత !
 వినత జన సంఘాలఘు దురిత సంఘాత ధుతి సృతి జంఘాల
 సులళిత జంగాయుగ లసిత !
 కింశుక కుసుమ రుచిజాల రుచిర కాషాయ చేలవర విరాజిత
 కటితట !
 అనఘ మునిజన ప్రశంసనీయ దర్శనీయ మహనీయ తుళసీ నళినాక్ష
 మాలా పరిశోభిత వక్షస్థల !
 భగవత్ పరాశర పారాశర్య ప్రముఖ మహర్షికుల సంప్రదాయపథ
 బాధావహా కుమతి గణబంధన సూత్రాయిత యజ్ఞోపవీత
 పరిశోభిత !
 త్రయీధర్మ విలోపక కాణాదశాక్య పాషండ దండనోచిత కాండా-
 యిత త్రిదండ మండిత శ్రుతి వితతి పర్యుపఘ్నాయిత నిజ భుజ
 దండ !
 కుంద కోక బృంద సదృశ మందహాస సంగ రుచిర దర్శనీయ దంత
 వితతి సుందర !
 శారద తుహినకర సదృశ నిజవదన విలసత్ ఊర్ధ్వపుండ్ర మండిత
 నిజ నిటాలక !

అనవరత కలిత కోమల చారు శిఖాబంధ సముద్భాసిత !

నిజజన రుడువర వాస భాసురవర భారూప నిజనికట సముపగత
శతమథన మునిప్రవర విమలతర హృదయ వివశ వశీకరణ చణ
నిఖిల జగన్మోహన చతుర నిరతిశయ నిజవిగ్రహ సౌందర్య
సముల్లసిత భగవత్ అపర్యాప్తామృత నిరవధిక కటాక్ష సముజ్జ్వ-
భిత నిష్ప్రీతిమ మహిమా మహాశ్రవ !

అతిసరళ సరళ వకుళ ముకుళ పరిమిళదనిల తరళ నశిన కువలయ
వలయ గళదధిక మధుర మధురస మదహరణ నిపుణ రాఘవ
సుమనోవర కలిత నుతివచన చాతురీ రంజిత హృదయ !

నిజ విరచిత గ్రంథ జాత ప్రవర్తన సంతోషిత నిగమాంతదేశిక !

అనవరత శుశ్రూషిత కేశవ దేశిక !

అఖిల హేయగుణ వైదేశిక !

శ్రీమదాదివణ్ శతారి మహాదేశిక నమస్తే నమస్తే నమస్తే !

హృద్యం గుణాఢ్యమిహ వణ్ణుతవైరిగద్యం
స్వాద్యం సదా సుమనసాం కుహకైరభేద్యం |
వాత్స్యేన రాఘవ సుధీమణినా ప్రక్లప్తం
సంతో నిశమ్య హృదయే సదనే దధీరః ||

శ్రీవాసయోగివరదేశికసత్కటాక్షాత్
శ్రీరంగనాథ యతివర్యగురోః కటాక్షాత్ |
ప్రోక్తం మయా విమల వణ్ శతవైరిగద్యం
క్షేమం వహత్వనుదినం పఠతాం జనానాం ||

|| ఇతి శ్రీమద్ అహోబిల లక్ష్మీన్మసంహ మహామఠ దివ్యాస్థాన సప్తవింశ పట్ట
మూర్ధాభిషిక్తానాం శ్రీమద్ వేదమార్గేత్యాది బిరుదాంకితానాం శ్రీవణ్ శతకోప
శ్రీసర్వతంత్ర కవికణ్ఠీరవ వీరరాఘవ వేదాంత యతీంద్ర మహాదేశికానాం కృతిషు
శ్రీమదాదివణ్ణుతవైరిగద్యం సంపూర్ణం ||